

Î N C H E I E R E

23 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu
Judecătorii Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Lidiei Manolache, avocatul Vadim Banaru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Lidiei Manolache împotriva lui Victor Garbuz cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Victor Garbuz, casată hotărârea Judecătoriei Hîncești din 15 decembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii și împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 22 august 2015, Lilia Manolache a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Garbuz cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza recipisei din 30 martie 2010, întocmită și semnată de către pârâtul Victor Garbuz, ultimul a împrumutat suma de 5 500 Euro cu termenul final de rambursare la data de 30 martie 2011. La momentul întocmirii recipisei, au fost prezenți reclamanta, pârâtul, precum și martorul Ion Onoi.

Menționează că, pârâtul nu și-a executat integral obligația de rambursare a sumei împrumutate, restituindu-i în luna ianuarie 2013 doar suma de 500 Euro, astfel, înregistrând o datorie în sumă de 5 000 Euro.

Invocă că, la momentul încheierii contractului de împrumut, suma împrumutului conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituia 92 015 lei.

Relevă că, pentru neexecutarea obligației de rambursare a sumei împrumutate în termen, urmează a fi calculată dobânda de întârziere, care pentru perioada 30 martie 2011 - 31 ianuarie 2013 constituie suma de 26 754 lei, iar

pentru perioada 01 februarie 2013 - 20 august 2015 - suma de 30 855 lei, în total suma de 57 609 lei.

Solicită încasarea din contul lui Victor Garbuz a datoriei în sumă de 5 000 Euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 57 609 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești din 15 decembrie 2015 a fost admisă acțiunea și au fost încasate din contul lui Victor Garbuz în beneficiul Lidiei Manolache datoria în sumă de 5 000 Euro, dobânda de întârziere în sumă de 57 609 lei și cheltuieli de judecată, compuse din 4 900 lei - taxa de stat și 6 000 lei – cheltuieli de asistență juridică, precum și 264 lei – cheltuielile de citare publică a pârâtului. A fost încasat din contul lui Victor Garbuz în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 600 lei.

Prima instanță și-a argumentat poziția prin faptul că, pârâtul nu și-a onorat obligația de rambursare a împrumutului în sumă de 5 000 Euro, asumată în baza recipisei din 30 martie 2010, astfel, suma împrumutată urmează a fi încasată forțat conform prevederilor art. art. 572, 867 și art. 871 din Codul civil.

La admiterea cerinței privind încasarea dobânzii de întârziere, prima instanță a reiterat că, pentru neexecutarea în termen de către pârât a obligației de restituire a împrumutului, se calculează dobânda de întârziere conform art. 619 din Codul civil.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016 a fost repus Victor Garbuz în termenul de declarare a apelului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017 a fost admis apelul declarat de către Victor Garbuz, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea ca tardivă.

Respingând acțiunea ca tardivă, instanța de apel și-a argumentat concluzia prin faptul că, reieșind din materialele cauzei și recipisa din 30 martie 2010, Lidia Manolache i-a împrumutat lui Victor Garbuz suma de 5 500 Euro pentru un termen de un an, adică până la data de 30 martie 2011, aceasta fiind și data scadentă. Ca urmare, din momentul apariției dreptului reclamantei de a înainta acțiunea – 30 martie 2011 și până la 22 august 2015 – data depunerii cererii de chemare în judecată a expirat un termen vădit mai mare decât termenul general de prescripție de 3 ani, iar careva probe precum că, termenul de prescripție a fost întrerupt la finele anului 2013 nu au fost prezentate.

La data de 14 iunie 2017, reprezentantul Lidiei Manolache, avocatul Vadim Banaru a declarat recurs împotriva deciziei și încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei și încheierii instanței de apel și emiterea unei noi încheieri de respingere a cererii de repunere în termenul de declarare a apelului a lui Victor Garbuz și restituirea cererii de apel ca depusă cu omiterea termenului legal.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia și încheierea instanței de apel, deoarece instanța de apel a încălcat normele de drept procedural și, anume, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și prevederilor art.

6§1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dreptul la un proces echitabil prin încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

Menționează că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel de repunere în termen a apelului, deoarece a fost emisă cu grave încălcări ale prevederilor Codului de procedură civilă, ale jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului și a practicii judiciare, mai mult ca atât, cererea de repunere în termen a fost examinată în lipsa părților, cu toate că, erau prezenți în sala de judecată, au fost privați de posibilitatea de a se expune și a prezenta referința.

Afirmă că, și-a executat obligațiile procedurale cu bună-credință și a indicat în cererea de chemare în judecată domiciliu pârâtului în corespundere cu informația din Registrul de evidență a populație și, anume, or. Hîncești str. Nicolae Milescu Spătaru, 2A, la fel, prima instanță respectând prevederile art. 100 alin. (1) și 102 alin. (6) CPC a expediat citația intimatului-pârât pe adresa enunțată, însă scrisoarea recomandată a fost returnată cu mențiunea că, destinatarul Victor Garbuz nu se află pe teritoriul localității, dar nu a fost aplicată vreo mențiune că, domiciliu este indicat greșit sau persoana locuiește pe o altă adresă cu indicarea acesteia, ori refuză să primească citația, mai mult, intimatul susținând că, locuiește pe o altă adresă, nu a negat faptul că, în buletinul de identitate în calitate de domiciliu este indicată adresa - or. Hîncești, str. Nicolae Milescu Spătaru, 2A,

Astfel, susține că, prima instanță conducându-se de prevederile art. 108 CPC legal a dispus citarea publică a intimatului din motiv că, locul aflării acestuia nu este cunoscut, cu atât mai mult că, acesta se eschiva de la executarea obligațiilor asumate.

Invocă că, a fost respectat și termenul de 15 zile necesar pentru citarea publică prevăzut de art. 108. alin. (3) CPC, or, în conformitate ce prevederile art. 108 alin. (5) CPC, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut, instanța va examina pricina după expirarea termenului de publicitate.

Relevă că, în conformitate cu prevederile art. 102 alin. (4¹) CPC, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Califică ca eronată concluzia instanței de apel precum că, prima instanță a neglijat prevederile art. 236 CPC, deoarece la materialele cauzei este anexată scrisoarea recomandată prin care a fost expediată hotărârea judecătorească la adresa intimatului or. Hîncești, str. Nicolae Milescu Spătaru 2 A.

Mai invocă că, instanța de apel nu a constatat faptul că, citarea prin publicitate a fost efectuată rea-voință, or, în cererea de chemare în judecată a fost indicată adresa legală de domiciliu a intimatului, mai mult ca atât, prima instanță a constatat că, adresa indicată este una corectă, iar în asemenea împrejurări repunerea în termenul de apel s-a efectuat contrar prevederilor art. 108 alin. (4) CPC, care stipulează că, în cazul în care pârâtul se prezintă în judecată și dovedește că citarea prin publicitate s-a făcut cu rea-voință, reclamantul suportă cheltuielile de citare prin publicitate chiar dacă este în câștig de cauză, iar toate actele de procedură posterioare încuviințării acestei citări se anulează.

În acest context, susține că, pentru repunerea în termenul de apel, o condiție obligatorie este constatarea faptului că citarea a fost efectuată cu rea-credință, fapt care nu a fost demonstrat de intimat și nici constat de instanța de apel.

Relevă că, instanța de apel neglijând prevederile jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, a Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.3 din 09 iunie 2014 și a CPC, ilegal a repus intimatul în termenul de declarare a apelului și a casat o hotărâre judecătorească, care deja era irevocabilă, fiind intentată o procedură de executare, încălcând, astfel, prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și art. 1 din Primul Protocol adițional al Convenției.

Referitor la decizia instanței de apel, consideră că, urmează a fi casată, deoarece este total viciată de repunerea în termen a unui apel tardiv, mai mult ca atât, nu au fost reflectat temeiurile care au dus la casarea hotărârii primei instanței conform prevederilor art. 386 alin. (1) CPC.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Prin referința depusă la data de 07 august 2017, reprezentantul lui Garbuz Victor, avocatul Vasile Josan a solicitat respingerea recursului declarat de către Lilia Manolachi, ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul Lidiei Manolache, avocatul Vadim Banaru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul Lidiei Manolache, avocatul Vadim Banaru, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursul declarat de către reprezentantul Lidiei Manolache, avocatul Vadim Banaru ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către reprezentantul Lidiei Manolache, avocatul Vadim Banaru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic